

I SI ENS HI AFANYÉSSIM DE VERES?

De tant en tant, com una malaltia que recidiva regularment, sorgeix l'absurda polèmica entre el català "que ara es parla" i el català normatiu. Les normes són les qui sofreixen les investides inicials dels revisionistes, i l'obra de Pompeu Fabra és objecte de renys afectuosos i de rectificacions amables. Repeteixo: amables i amb un to paradoxal de fills que amonesten amorosament el pare. La veritat és que la figura del nostre gran filòleg és -fins ara- respectada i, tot al més, se l'hi fan uns certs retrets d'encotillament de l'idioma, amb l'aire de perdonar-li no se sap ben bé quines vides. Però com si hagués quedat una mica curt...

A mi em passa que estimo apassionadament el nostre idioma. Em fa servei cada dia, hi treballo constantment i admeto que no he pogut fer-li tot l'honor que li és degut. Culpa meva! Fa temps que vaig publicar a "Serra d'Or" un article on deia que en la meva obsessió d'expressar-me el català "normalitzat" no m'havia fallat mai. En tot cas fallava jo, em faltava concreció en les idees. Però el "Fabra" em donava tot el que em calia per a dir allò que jo necessitava explicar. Era qüestió de fer l'esforç de buscar-ho.

és evident que un idioma és un fet viu, que evoluciona en virtut d'una dinàmica que no cessa. Però m'inquieta molt que, per ara, quan ens sorgeixen revisionistes es limitin a proposar la benedicció de calcs sintàctics del castellà i la incorporació d'uns quants barbarismes que en comptes d'enriquir la llengua l'empobreixen penosament.

El mal és que això ens distreu de la feina veritablement necessària i compromesa, o sigui la de posar-nos de debò al

corrent. Els avenços tecnològics són una font de mots en altres idiomes que adoptem precipitadament i, si no s'hi posa remei, ens ofegaran.

Hi ha, també, la marea constant d'una llengua al carrer (això no es pot esquitllar), un carrer conflictiu i ple de trampes i de barreges. Aquí és on els filòlegs aficionats o de forta vocació poden fer les seves tries, tot procurant distingir entre el que és genuí i allò que ens ve colonialment de fora.

Estic segur que de feina n'hi ha, i només ens cal defugir el camí fàcil, l'alegria de les troballes i de les consagracions fetes sense engaltar. En resum: dedicar-nos a la labor menys espectacular de poliment i endreça, de protecció contra les contaminacions que no tan sols amenacen una llengua, sinó que l'aboquen al perill de desaparició.

Pere Calders